
บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความจำเป็นของโครงการ

สนามบินนานาชาติอู่ตะเภา ตั้งอยู่ในพื้นที่ตำบลพลลา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง ห่างจากตัวเมืองระยอง ไปทางทิศตะวันตกประมาณ 35 กิโลเมตร และห่างจากตัวเมืองพัทยาไปทางทิศใต้ประมาณ 30 กิโลเมตร มีพื้นที่โดยรอบประมาณ 6,500 ไร่ เป็นท่าอากาศยานภายใต้การดูแลของกองทัพเรือไทย ริเริ่มโครงการในปี พ.ศ. 2504 สืบเนื่องจากกองทัพเรือต้องการก่อสร้างสนามบินทหารเรือ จึงดำเนินการสำรวจพื้นที่บริเวณจังหวัดชลบุรี และจังหวัดระยอง โดยกองบัญชาการทหารสูงสุดอนุมัติสร้างสนามบินแห่งใหม่ของกองทัพเรือบริเวณหมู่บ้านอู่ตะเภา จังหวัดระยอง โดยเป็นทางวิ่งลาดยางความยาว 1,200 เมตร

ในปี พ.ศ. 2505 เกิดการขยายตัวของลัทธิคอมมิวนิสต์ในเวียดนามใต้และประเทศลาว รัฐบาลสหรัฐอเมริกา เห็นว่าต้องสร้างสนามบินขนาดใหญ่ในประเทศไทยเพิ่มเติม รัฐบาลไทยและสหรัฐอเมริกาได้มีโครงการร่วมกัน โดยคณะรัฐมนตรีได้ลงมติให้รัฐบาลสหรัฐอเมริกาปรับปรุงสนามบินอู่ตะเภาในปี พ.ศ. 2508 เพื่อเป็นหน่วย ในการลำเลียงหน่วยรบไปยังจุดยุทธศาสตร์ต่างๆ ภายในประเทศ ต่อมา จอมพลถนอม กิตติขจร ผู้บัญชาการทหาร สูงสุดในเวลานั้น มีคำสั่งให้กองทัพเรือใช้สนามบินแห่งนี้สำหรับงานของราชการและมีหน้าที่ดูแลรักษาสนามบิน โดยใช้ชื่อว่า "สนามบินอู่ตะเภา"

ในปี พ.ศ. 2519 กองทัพสหรัฐอเมริกาได้ถอนกำลังทหารออกจากประเทศไทย ซึ่งรวมถึงการถอนกำลัง ทหารจากสนามบินอู่ตะเภาด้วย คณะรัฐมนตรีจึงมีมติให้สนามบินอู่ตะเภาเป็นสนามบินพาณิชย์ระหว่างประเทศ และ เป็นสนามบินสำรองของท่าอากาศยานดอนเมือง ภายหลังจากการปรับปรุงสนามบินอู่ตะเภาโดยกรมการบินพาณิชย์ ต่อมาคณะรัฐมนตรี (ครม.) ได้มีมติเมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2532 ให้ใช้ประโยชน์จากสนามบินอู่ตะเภามากขึ้น โดยให้พัฒนาเป็นสนามบินพาณิชย์ร่วมกับกรมการบินพาณิชย์ กระทรวงคมนาคม เป็นท่าอากาศยานสากล โดยใช้ชื่อว่า "สนามบินนานาชาติระยอง - อู่ตะเภา" ภายได้สังกัดของกองทัพเรือ ในปี พ.ศ. 2558 มีจำนวนผู้โดยสารที่เข้ามาใช้ บริการทั้งหมด 241,384 คน ภายหลังจากที่สายการบินไทยแอร์เอเชียได้เปิดให้บริการ ทำให้จำนวนผู้โดยสารเพิ่มมากขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2559 มีจำนวนผู้โดยสารเพิ่มขึ้นเป็น 783,846 คน ในปี พ.ศ. 2560 และในปี พ.ศ. 2561 มีจำนวน ผู้โดยสาร 1,448,675 คน และ 1,856,997 คน ตามลำดับหรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 87 ของจำนวนผู้โดยสารในปี พ.ศ. 2558

นอกจากนั้น เมื่อวันที่ 3 มิถุนายน พ.ศ. 2558 ได้มีการลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่าง กระทรวงคมนาคมและกองทัพเรือในการพัฒนาท่าอากาศยานอู่ตะเภาให้เป็นท่าอากาศยานเชิงพาณิชย์ แห่งที่ 3 ปัจจุบันรัฐบาลอยู่ระหว่างเริ่มดำเนินการพัฒนาระบบสาธารณูปโภค การขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ (Multimodal Transport) และวางแผนพัฒนาภาคอุตสาหกรรมทันสมัย (Advance Industry) และเมืองใหม่ขนาดใหญ่ ซึ่งจะครอบคลุมพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดชลบุรี และจังหวัดระยอง ภายได้โครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจ ภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor หรือ EEC) ผลของการพัฒนานี้จะทำให้เกิดความต้องการใช้สนามบิน ขนาดใหญ่อย่างเร่งด่วน เพื่อรองรับการขยายตัวของผู้โดยสาร การขนส่งสินค้า และเที่ยวบินที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้นอย่างมาก จากการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น โดยการพัฒนาสนามบินนานาชาติอู่ตะเภาให้เป็นศูนย์กลางด้านการขนส่งและ

โลจิสติกส์ การซ่อมบำรุงอากาศยาน การพัฒนาและวิจัยเทคโนโลยีด้านการบินและอวกาศ รวมถึงการพัฒนาและวิจัยเทคโนโลยีด้านความมั่นคงเพื่อรองรับไม่เพียงแต่โครงการ EEC เท่านั้น แต่ยังจะรวมถึงพื้นที่พัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง (GMS) และกลุ่มอาเซียน (ASEAN) ทั้งหมด

กองทัพอากาศ ซึ่งเป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบกำกับดูแลพัฒนาสนามบินนานาชาติอู่ตะเภา ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สกพอ. (หรือ EEC) ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐที่เป็นนิติบุคคลภายใต้การบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี มีหน้าที่กำหนดและดำเนินการตามนโยบาย แผนและมาตรการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก มีความประสงค์จะดำเนินการพัฒนาสนามบินนานาชาติอู่ตะเภาในโครงการก่อสร้างทางวิ่งและทางขับที่ 2 สนามบินนานาชาติอู่ตะเภา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง (ต่อไปนี้เรียกว่า “โครงการฯ”) ซึ่งมีความยาวทางวิ่ง 3,505 เมตร เพื่อให้สนามบินนานาชาติอู่ตะเภาเป็นศูนย์กลางการบินที่สามารถรองรับผู้โดยสารได้สูงสุด 70 ล้านคนต่อปี ในปี พ.ศ. 2591 (คาดการณ์ปริมาณการใช้สนามบินในกรณีมีการเติบโตมากกว่ากรณีฐาน (Aggressive Scenario) โดยเป็นการรองรับกิจกรรมที่เกินขีดความสามารถในการรองรับของท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ (BKK) และท่าอากาศยานดอนเมือง (DMK) (ที่มา : โครงการวางแผนแม่บทโครงการศึกษาความเหมาะสม โครงการพัฒนาสนามบินอู่ตะเภาและพื้นที่โดยรอบ จังหวัดระยอง, พ.ศ. 2561) รวมทั้งให้สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาประเทศภายใต้โครงการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor) (สกพอ.) ตามนโยบายของรัฐบาลที่กำหนดให้ภาคตะวันออกเป็นพื้นที่นำร่องสำหรับเขตเศรษฐกิจการลงทุนพิเศษ

ตามแผนแม่บทของการพัฒนาสนามบินนานาชาติอู่ตะเภา แบ่งการพัฒนาออกเป็น 3 ระยะ จำแนกตามปริมาณผู้โดยสารรายปีและปริมาณสินค้า โดยการก่อสร้างทางวิ่งและทางขับที่ 2 ถูกกำหนดให้ก่อสร้างในแผนพัฒนาระยะที่ 1 เพื่อรองรับปริมาณผู้โดยสารจำนวน 14 ล้านคนต่อปี และปริมาณสินค้า 0.194 ล้านตัน รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 1.1-1

ตารางที่ 1.1-1 องค์กรที่กำหนดให้ก่อสร้างในแต่ละระยะของการพัฒนา

ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2571) พัฒนาในช่วงปี พ.ศ. 2564-2566	ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2581) พัฒนาในช่วงปี พ.ศ. 2573-2576	ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2591) พัฒนาในช่วงปี พ.ศ. 2583-2586
ทางวิ่งที่ 2	ทางขับออกด้านสำหรับทางวิ่งที่ 1 และ ทางวิ่งที่ 2 และทางขับข้ามพื้นที่ ส่วนเพิ่มเติม	ทางขับข้ามพื้นที่ (Cross-Field Taxiway) ส่วนเพิ่มเติม
ทางขับคู่ขนานทางวิ่งปัจจุบัน และทางขับคู่ขนานทางวิ่งที่ 2	-	-
ลานจอดอากาศยานและหลุมจอด - ผู้โดยสาร 42 หลุม - สิ้นค้า 2 หลุม	ลานจอดอากาศยานและหลุมจอด - ผู้โดยสาร 24 หลุม - สิ้นค้า 6 หลุม	ลานจอดอากาศยานและหลุมจอด - ผู้โดยสาร 37 หลุม - สิ้นค้า 5 หลุม
อาคารผู้โดยสารหลังที่ 3 (รองรับผู้โดยสาร 14* ล้านคน)	อาคารผู้โดยสารหลังที่ 3 (ส่วนขยาย สำหรับรองรับผู้โดยสารเพิ่มขึ้น เป็น 38* ล้านคนต่อปี)	อาคารผู้โดยสารหลังที่ 3 (ส่วนขยาย สำหรับรองรับผู้โดยสารเพิ่มขึ้น เป็น 70* ล้านคนต่อปี)
อาคารคลังสินค้า (รองรับปริมาณสินค้า 0.194* ล้านตัน)	อาคารคลังสินค้าส่วนขยาย (สำหรับรองรับปริมาณสินค้าเพิ่มขึ้นเป็น 0.591* ล้านตัน)	อาคารคลังสินค้าส่วนขยาย (สำหรับรองรับปริมาณสินค้าเพิ่มขึ้นเป็น 1.108* ล้านตัน)

หมายเหตุ : * หมายถึง คาดการณ์ปริมาณการใช้สนามบินในกรณีมีการเติบโตมากกว่ากรณีพื้นฐาน (Aggressive Scenario)

ที่มา : โครงการวางแผนแม่บทโครงการศึกษาความเหมาะสม โครงการพัฒนาสนามบินอุตะเถาและพื้นที่โดยรอบ จังหวัดระยอง, พ.ศ. 2561

การก่อสร้างทางวิ่งที่ 2 ของสนามบินนานาชาติอุตะเถา ซึ่งมีความยาวทางวิ่งประมาณ 3,500 เมตร
 เข้าข่ายประเภทโครงการหรือกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรง ลำดับที่ 8 “โครงการระบบขนส่ง
 ทางอากาศที่มีการก่อสร้าง ขยาย หรือเพิ่มทางวิ่งของอากาศยานตั้งแต่ 3,000 เมตรขึ้นไป” ตามประกาศกระทรวง
 ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดโครงการ กิจการ หรือการดำเนินการที่อาจมีผลกระทบต่อ
 ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดโครงการ กิจการ หรือการดำเนินการที่อาจมีผลกระทบต่อ
 ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย คุณภาพชีวิต ของประชาชนในชุมชนอย่างรุนแรง
 ซึ่งต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำรายงาน
 การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ลงวันที่ 19 พฤศจิกายน พ.ศ. 2561 (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา
 เมื่อวันที่ 4 มกราคม พ.ศ. 2562)

1.2 วัตถุประสงค์ของการจัดทำรายงาน

การจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ โครงการออกแบบงานก่อสร้างทางวิ่งและ
 ทางขับที่ 2 บริเวณสนามบินนานาชาติอุตะเถา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1) เพื่อจำแนกและคาดการณ์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพที่อาจเกิดขึ้นจากโครงการก่อสร้างทางวิ่ง
 และทางขับที่ 2 สนามบินนานาชาติอุตะเถา ทั้งผลกระทบทางบวกและทางลบ โดยเปรียบเทียบกับสภาวะ
 ที่ไม่มีโครงการ

2) เพื่อป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพทางลบตั้งแต่ขั้นวางแผนโครงการเพื่อให้สามารถกำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบที่มีความเหมาะสม ทั้งด้านงบประมาณและความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติมากกว่าการแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นภายหลัง

3) เพื่อนำปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพมาใช้ประกอบการวางแผนและตัดสินใจดำเนินโครงการให้สอดคล้องกับแผนการพัฒนาท่าอากาศยานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชนอย่างยั่งยืน

4) เพื่อกำหนดมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ

1.3 ขอบเขตและวิธีการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ

ขอบเขตพื้นที่ศึกษาโครงการครอบคลุมพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางทหาร และพื้นที่เขตส่งเสริมเมืองการบินภาคตะวันออก (6,500 ไร่) โดยพื้นที่ศึกษาของโครงการ ครอบคลุมพื้นที่ด้านตะวันออกและตะวันตกออกไปด้านละ 6 กิโลเมตร และด้านเหนือและใต้ออกไปด้านละ 10 กิโลเมตรจากขอบเขตพื้นที่โครงการ ครอบคลุมพื้นที่ศึกษา 2 จังหวัด 4 อำเภอ 10 ตำบล รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 1.3-1 และรูปที่ 1.3-1

ตารางที่ 1.3-1 พื้นที่ศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของโครงการ

จังหวัด (2 จังหวัด)	อำเภอ (4 อำเภอ)	ตำบล (10 ตำบล)
1) ระยอง	1) บ้านฉาง	1) พลา (ที่ตั้งโครงการ)
		2) สำนักท้อน
	2) เมืองระยอง	3) บ้านฉาง
		4) ห้วยโป่ง
2) ชลบุรี	1) บางละมุง	1) ห้วยใหญ่
	2) สัตหีบ	2) นาจอมเทียน
		3) บางเสร่
		4) พลูตาหลวง
		5) สัตหีบ
	6) แสมสาร	
รวม	4 อำเภอ	10 ตำบล

1.4 แนวทางการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ

การศึกษาและจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ โครงการก่อสร้างทางวิ่งและทางขับที่ 2 สนามบินนานาชาติอู่ตะเภา อ้างอิงและยึดถือแนวทางการศึกษาและข้อกำหนด ดังนี้

1) ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดโครงการกิจการ หรือการดำเนินการที่อาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย คุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนอย่างรุนแรง ซึ่งต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (19 พฤศจิกายน พ.ศ. 2561)

2) แนวทางการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมประเภทโครงการด้านคมนาคม (แนวทางการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการสนามบินหรือท่าอากาศยาน) ของสำนักวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ธันวาคม พ.ศ. 2549)

3) แนวทางการประเมินผลกระทบทางสุขภาพในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมของประเทศไทยฉบับเดือนธันวาคม พ.ศ. 2552 ของ สผ. และฉบับปรับปรุง (เมษายน พ.ศ. 2556)

4) แนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (8 มกราคม พ.ศ. 2562)

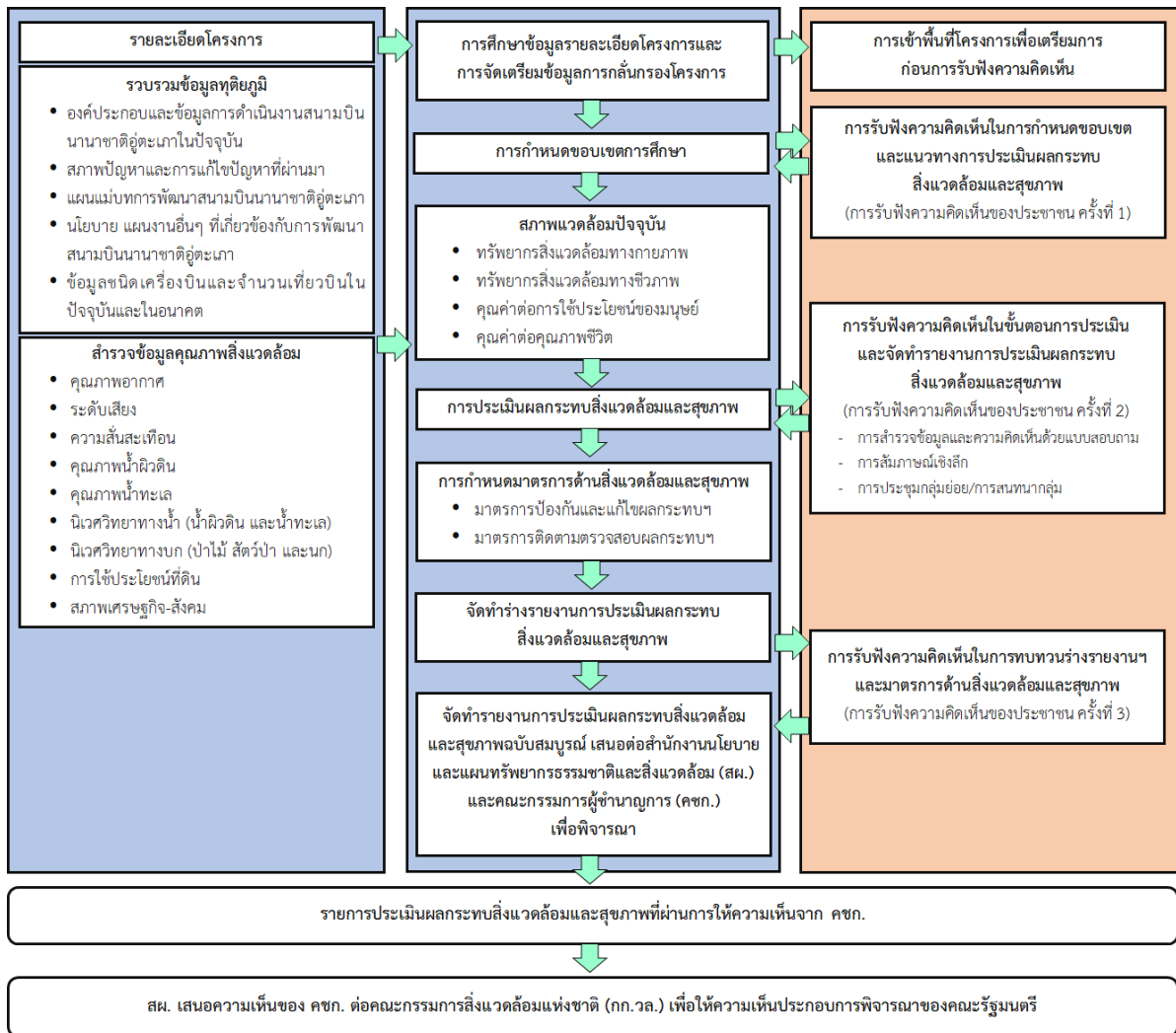
5) กฎหมาย ข้อกำหนด และระเบียบของหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง

1.5 ขั้นตอนและขอบเขตการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ

การศึกษาและจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ มีขั้นตอนการศึกษาแสดงดังรูปที่ 1.5-1 ทั้งนี้ สนามบินนานาชาติอู่ตะเภาเป็นท่าอากาศยานภายใต้การดูแลของกองทัพเรือไทย ริเริ่มโครงการในปี พ.ศ. 2504 สืบเนื่องจากกองทัพเรือต้องการก่อสร้างสนามบินทหารเรือ ดังได้กล่าวแล้วในหัวข้อ 1.1 ซึ่งขณะนั้นไม่มีการศึกษาและจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมไว้

ขั้นตอนการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของโครงการ เริ่มตั้งแต่การศึกษาข้อมูลรายละเอียดโครงการ การทบทวนข้อมูลทุติยภูมิต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง การกำหนดขอบเขตการศึกษา การสำรวจสภาพแวดล้อมปัจจุบัน การประเมินผลกระทบ การกำหนดมาตรการฯ และจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ซึ่งในขั้นตอนการศึกษาและจัดทำรายงานฯ จะต้องดำเนินกิจกรรมการมีส่วนร่วมโดยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่ช่วงเริ่มต้นการศึกษา จนถึงขั้นตอนการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ซึ่งความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็นจะนำไปผนวกและจัดเป็นรายงานฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำเสนอ สผ. และ คชก. ให้ความเห็น ก่อนที่จะเสนอต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (กก.วล) และคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

ร่างรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม สำหรับโครงการ กิจการ หรือการดำเนินการที่อาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ
 คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย คุณภาพชีวิต ของประชาชนในชุมชนอย่างรุนแรง
 โครงการก่อสร้างทางวิ่งและทางขับที่ 2 สนามบินนานาชาติอุตะเถา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง

รูปที่ 1.5-1 ขั้นตอนและขอบเขตของการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ

1.6 แหล่งข้อมูล

ที่ปรึกษาได้ศึกษาทบทวนรายงานโครงการวางแผนแม่บทโครงการศึกษาความเหมาะสม โครงการพัฒนาสนามบินอุตะเถาและพื้นที่โดยรอบ จังหวัดระยอง พ.ศ. 2561 และเอกสารต่างๆ จากส่วนกลางและหน่วยงานในท้องถิ่นบริเวณพื้นที่โครงการและพื้นที่ใกล้เคียงเพื่อรวบรวม ศึกษารายละเอียดข้อมูลและกิจกรรมของโครงการ อาทิ องค์ประกอบและกิจกรรมโครงการ แผนผังแสดงตำแหน่งขององค์ประกอบต่างๆ ระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการในปัจจุบัน ความสามารถในการรองรับเที่ยวบินสูงสุด ชนิดและปริมาณของเสียและการจัดการ แผนการก่อสร้าง รวมทั้งมาตรการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1) รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการวางแผนแม่บทโครงการศึกษาความเหมาะสม โครงการพัฒนาสนามบินอุตะเถาและพื้นที่โดยรอบ จังหวัดระยอง จัดทำโดย บริษัท เออีคอม คอนซัลติ้ง (ประเทศไทย) จำกัด (ธันวาคม พ.ศ. 2561)

2) แผนยุทธศาสตร์การทำอากาศยาน ปี พ.ศ. 2560-2564 (ฉบับทบทวนประจำปี พ.ศ. 2562) จัดทำโดยกรมทำอากาศยาน

3) แผนงานพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (พ.ศ. 2560-2564) จัดทำโดย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

4) แผนภาพรวมเพื่อการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. 2560-2565 (พฤศจิกายน พ.ศ. 2561) จัดทำโดย สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

1.6.1 การกลั่นกรองโครงการ

ที่ปรึกษาได้พิจารณาเบื้องต้นถึงภาพรวมของผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมของโครงการตามข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับโครงการ ข้อมูลประชากรและชุมชนที่อยู่ใกล้เคียงที่ได้จากการศึกษา ทบทวนรายงานและเอกสารต่างๆ ซึ่งผลกระทบที่ระบุได้ในขั้นตอนนี้อาจมีหรือไม่มีนัยสำคัญต่อผลกระทบสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสถานะสุขภาพของคนในชุมชนที่อยู่โดยรอบโครงการ

1.6.2 การกำหนดขอบเขตการศึกษา

ที่ปรึกษาได้พิจารณาผลกระทบที่ซับซ้อนในการกลั่นกรองเพื่อคาดการณ์ศักยภาพของผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงของทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม สุขภาพและปัจจัยกำหนดสุขภาพของคนในชุมชน ระบุศักยภาพของผลกระทบเพื่อคาดการณ์ความเป็นไปได้ที่จะก่อให้เกิดผลกระทบทั้งเชิงบวกและเชิงลบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและคุณค่าต่างๆ และปัจจัยกำหนดสถานะทางสุขภาพของคนในชุมชนที่ตั้งอยู่รอบโครงการ ครอบคลุมทรัพยากรสิ่งแวดล้อม 4 ด้าน ประกอบด้วย ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมทางชีวภาพ คุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์ และคุณค่าต่อคุณภาพชีวิต โดยมีหัวข้อที่ศึกษาทั้งหมด 23 หัวข้อ ดังนี้

1) ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ได้แก่ สภาพภูมิประเทศ อุทยานวิทยาและคุณภาพอากาศ เสียง ความสั่นสะเทือน ธรณีวิทยาและแผ่นดินไหว ทรัพยากรดิน อุทกวิทยาน้ำผิวดิน คุณภาพน้ำผิวดิน คุณภาพน้ำใต้ดิน และคุณภาพน้ำทะเล

2) ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมทางชีวภาพ ได้แก่ นิเวศวิทยาทางบก และนิเวศวิทยาทางน้ำ

3) คุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์ ได้แก่ การจัดการของเสีย การใช้ประโยชน์ที่ดิน การคมนาคมขนส่ง สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ (การใช้น้ำ ไฟฟ้า สื่อสาร) และระบบระบายน้ำและการป้องกันน้ำท่วม

4) คุณค่าต่อคุณภาพชีวิต ได้แก่ เศรษฐกิจและสังคม การโยกย้ายและการทดแทนทรัพย์สิน สาธารณสุข (สุขภาพ) อาชีวอนามัยและความปลอดภัย แหล่งท่องเที่ยวและทัศนียภาพ และแหล่งโบราณคดีและประวัติศาสตร์

1.6.3 การทบทวนข้อมูลทุติยภูมิ และการสำรวจภาคสนาม

การทบทวนข้อมูลทุติยภูมิและการสำรวจภาคสนาม (ข้อมูลปฐมภูมิ) เพื่อรวบรวมและศึกษาสภาพแวดล้อม และสุขภาพในพื้นที่เป็นข้อมูลพื้นฐานก่อนการดำเนินโครงการ เปรียบเทียบแนวโน้มของสภาพแวดล้อมหลังมีการดำเนินโครงการเพื่อใช้ในการกำหนดขอบเขตการศึกษาถึงผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ โดยการศึกษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมพื้นฐาน อาศัยข้อมูลทั้งจากรายงานโครงการวางแผนแม่บทโครงการศึกษาความเหมาะสมโครงการ

พัฒนาสนามบินนานาชาติอุตะเกาและพื้นที่โดยรอบ จังหวัดระยอง, พ.ศ. 2561 และเอกสารจากหน่วยงานต่างๆ
 ที่เกี่ยวข้อง รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 1.6-1 ร่วมกับการเก็บตัวอย่างสิ่งแวดล้อมเพิ่มเติม

ตารางที่ 1.6-1 การรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิด้านสิ่งแวดล้อม

ปัจจัยสิ่งแวดล้อม	ขอบเขตการศึกษา
1) สภาพภูมิประเทศ	<ul style="list-style-type: none"> - ศึกษาลักษณะภูมิประเทศจากแผนที่ภูมิประเทศของกรมแผนที่ทหาร และภาพถ่ายดาวเทียม Google Earth - ศึกษาข้อมูลระดับการปรับถมพื้นที่ของสนามบินนานาชาติอุตะเกา
2) อุตุณิยมวิทยาและคุณภาพอากาศ	<ul style="list-style-type: none"> - ศึกษาเกี่ยวกับปริมาณน้ำฝน อุณหภูมิ ทิศทางและความเร็วลม ความดันบรรยากาศ ความชื้นสัมพัทธ์ และลักษณะภูมิอากาศอื่นๆ ในพื้นที่ศึกษา โดยพิจารณาจากสถิติภูมิอากาศของสถานีตรวจวัดอากาศของกรมอุตุนิยมวิทยา ซึ่งอยู่ใกล้สนามบินนานาชาติอุตะเกามากที่สุด และมีการเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน - รวบรวมและศึกษาข้อมูลผลการตรวจวัดคุณภาพอากาศโดยรอบสนามบินนานาชาติอุตะเกา ทั้งจากรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง และจากหน่วยงานต่างๆ
3) เสียง	<ul style="list-style-type: none"> - รวบรวมและศึกษาข้อมูลผลการตรวจวัดระดับเสียงโดยรอบสนามบินนานาชาติอุตะเกา ทั้งจากรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง และจากหน่วยงานต่างๆ - ศึกษาข้อมูลการร้องเรียน/ปัญหาด้านเสียงรบกวนในพื้นที่โดยรอบสนามบินนานาชาติอุตะเกา
4) ความสั่นสะเทือน	<ul style="list-style-type: none"> - รวบรวมและศึกษาข้อมูลผลการตรวจวัดความสั่นสะเทือนโดยรอบสนามบินนานาชาติอุตะเกา ทั้งจากรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง และจากหน่วยงานต่างๆ - ศึกษาข้อมูลการร้องเรียน/ปัญหาด้านความสั่นสะเทือนในพื้นที่โดยรอบสนามบินนานาชาติอุตะเกา
5) ธรณีวิทยาและแผ่นดินไหว	<ul style="list-style-type: none"> - ศึกษาลักษณะทางธรณีวิทยาจากแผนที่ธรณีวิทยา ของกรมทรัพยากรธรณี - ศึกษาข้อมูลแผนที่พื้นที่เสี่ยงภัยแผ่นดินไหว จากกรมทรัพยากรธรณี - รวบรวมและศึกษาข้อมูลสถิติการเกิดแผ่นดินไหวที่รู้สึกได้ในประเทศไทยของกรมอุตุนิยมวิทยา
6) ทรัพยากรดิน	<ul style="list-style-type: none"> - ศึกษารายงานผลการสำรวจระดับการทรุดตัวของพื้นดินในเขตจังหวัดชลบุรีและจังหวัดระยอง จากกรมแผนที่ทหาร และข้อมูลการสำรวจต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง - ศึกษาข้อมูลผลการสำรวจระดับการทรุดตัวของพื้นดินภายในสนามบินนานาชาติอุตะเกา
7) อุทกวิทยาน้ำผิวดิน	<ul style="list-style-type: none"> - ศึกษาสภาพอุทกวิทยาน้ำผิวดินภายในสนามบินนานาชาติอุตะเกา ระดับการปรับถมพื้นที่ของสนามบินนานาชาติอุตะเกา ระบบป้องกันน้ำท่วมของสนามบินนานาชาติอุตะเกา การขุดลอกคลอง การบริหารจัดการน้ำและแผนในอนาคตของกรมชลประทาน - รวบรวมและศึกษาข้อมูลฝนสูงสุดของสถานที่ที่อยู่ในพื้นที่สนามบินนานาชาติอุตะเกา หรือใกล้เคียง
8) คุณภาพน้ำผิวดิน	<ul style="list-style-type: none"> - รวบรวมและศึกษาข้อมูลผลการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินภายในและโดยรอบสนามบินนานาชาติอุตะเกา ทั้งจากรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง และจากหน่วยงานต่างๆ

ตารางที่ 1.6-1 การรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิด้านสิ่งแวดล้อม

ปัจจัยสิ่งแวดล้อม	ขอบเขตการศึกษา
	<ul style="list-style-type: none"> - รวบรวมและศึกษาข้อมูลผลการตรวจวิเคราะห์น้ำเสียก่อนเข้าและน้ำทิ้งหลังผ่านระบบบำบัดน้ำเสียส่วนกลางของสนามบินนานาชาติอุตะเถา
9) คุณภาพน้ำใต้ดิน	<ul style="list-style-type: none"> - ศึกษาแผนที่น้ำบาดาลของกรมทรัพยากรธรณี - รวบรวมข้อมูลบ่อบาดาล และผลการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำใต้ดินบริเวณโดยรอบสนามบินนานาชาติอุตะเถา
10) คุณภาพน้ำทะเล	<ul style="list-style-type: none"> - ศึกษาระบบระบายน้ำบริเวณพื้นที่โครงการ ระบบบำบัดน้ำเสีย และการจัดการขยะ/กากของเสีย ที่เกิดขึ้นในพื้นที่สนามบินนานาชาติอุตะเถา - รวบรวมข้อมูลผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำทะเลบริเวณพื้นที่โครงการ
11) นิเวศวิทยาทางบก	<ul style="list-style-type: none"> - รวบรวมและศึกษาข้อมูลการสำรวจนิเวศวิทยาทางบก (ป่าไม้และสัตว์ป่า) บริเวณสนามบินนานาชาติอุตะเถาและพื้นที่ใกล้เคียง - รวบรวมและศึกษาสำรวจนก และข้อมูลจากรายงานการศึกษาการป้องกันอุบัติเหตุทางการบินเนื่องจากนกและสัตว์บริเวณสนามบินนานาชาติอุตะเถา (ถ้ามี)
12) นิเวศวิทยาทางน้ำ	<ul style="list-style-type: none"> - รวบรวมและศึกษาข้อมูลผลการวิเคราะห์นิเวศวิทยาทางน้ำ ทั้งในแหล่งน้ำผิวดิน และน้ำทะเล โดยรอบสนามบินนานาชาติอุตะเถา จากรายงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
13) การจัดการของเสีย	<ul style="list-style-type: none"> - รวบรวมและศึกษาข้อมูลการจัดการของเสียทุกประเภท ขอบเขตการให้บริการ ตลอดจนขีดความสามารถในการให้บริการ ปัญหา สาเหตุ และแผนงานด้านการจัดการของเสียในพื้นที่ศึกษา
14) การใช้ประโยชน์ที่ดิน	<ul style="list-style-type: none"> - ศึกษาข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามผังเมืองรวมของจังหวัดชลบุรี และจังหวัดระยอง - ศึกษาแผนที่และข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดินโดยรอบสนามบินนานาชาติอุตะเถา ก่อนและหลังสร้างสนามบิน โดยแจกแจงประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินต่างๆ
15) การคมนาคมขนส่ง	<ul style="list-style-type: none"> - ศึกษาเส้นทางคมนาคมโดยรอบสนามบินนานาชาติอุตะเถา และข้อมูลทางนโยบายและแผนในการเดินทางทางบก ระบบขนส่งและโครงข่ายเชื่อมโยงในอนาคตในพื้นที่ศึกษา - รวบรวมข้อมูลสถิติปริมาณการจราจรของเส้นทางคมนาคมสายหลักที่เกี่ยวข้องกับโครงการ
16) ระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ (การใช้น้ำ ไฟฟ้า และสื่อสาร)	<ul style="list-style-type: none"> - รวบรวมและศึกษาข้อมูลแหล่งน้ำใช้และความเพียงพอของน้ำเพื่อการอุปโภคและบริโภคของประชาชนจากแหล่งข้อมูลต่างๆ เช่น การประปาส่วนภูมิภาค ฯลฯ - รวบรวมและศึกษาข้อมูลแหล่งไฟฟ้า ปริมาณและปัญหาการใช้ไฟฟ้าของประชาชนจากแหล่งข้อมูลต่างๆ เช่น การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ฯลฯ - รวบรวมและศึกษาข้อมูลระบบการสื่อสาร และปัญหาการใช้งานของประชาชนจากแหล่งข้อมูลต่างๆ
17) ระบบระบายน้ำและการป้องกันน้ำท่วม	<ul style="list-style-type: none"> - ศึกษาสภาพการระบายน้ำ ขนาดคลองระบายน้ำ สถานีสูบน้ำ ประสิทธิภาพและปัญหาอุปสรรคในการระบายน้ำของระบบระบายน้ำภายในพื้นที่สนามบินนานาชาติอุตะเถา และระบายน้ำภายนอก - ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับระบบป้องกันน้ำท่วมของสนามบินนานาชาติอุตะเถา การขุดลอกคลองการบริหารจัดการน้ำและแผนในอนาคตของกรมชลประทาน

ตารางที่ 1.6-1 การรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิด้านสิ่งแวดล้อม

ปัจจัยสิ่งแวดล้อม	ขอบเขตการศึกษา
18) เศรษฐกิจและสังคม	<ul style="list-style-type: none"> - รวบรวมข้อมูลลักษณะทั่วไปทางด้านประชากร สภาพสังคมและเศรษฐกิจของพื้นที่ศึกษา - รวบรวมข้อมูลการร้องเรียนจากการดำเนินงานสนามบินนานาชาติอู่ตะเภา
19) การโยกย้ายและการทดแทนทรัพย์สิน	<ul style="list-style-type: none"> - สำรวจชุมชน จำนวนบ้านเรือนในพื้นที่โดยรอบที่อยู่ในแนวเส้นเสียง จากแผนที่ของกรมแผนที่ทหาร และภาพถ่ายดาวเทียม Google Earth - ศึกษาแผนที่เส้นเท่าระดับเสียง (NEF) และผลการสำรวจชุมชน อาคาร และสิ่งปลูกสร้างที่อยู่ใน NEF 30-40 และ NEF>40 เพื่อชดเชยหรือปรับปรุง
20) สาธารณสุข (สุขภาพ)	<ul style="list-style-type: none"> - รวบรวมและศึกษาข้อมูลสถานะสุขภาพของคนในพื้นที่ (สาเหตุอัตราป่วย สาเหตุอัตราตาย สถานะสุขภาพจิต สถิติอุบัติเหตุ) จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - รวบรวมและศึกษาข้อมูลความเพียงพอและความพร้อมของระบบบริการสุขภาพรวมบุคลากรจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (จำนวนสถานบริการและจำนวนบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข)
21) อาชีวอนามัยและความปลอดภัย	<ul style="list-style-type: none"> - รวบรวมและศึกษาข้อมูลอุบัติเหตุ/อุบัติภัย (สถิติอุบัติเหตุ การสอบสวนสาเหตุอุบัติเหตุ อัตราการบาดเจ็บ) - รวบรวมและศึกษาข้อมูลการตรวจสอบสภาพแวดล้อมในการทำงาน และการตรวจวัดทางสุขศาสตร์อุตสาหกรรม / ผลการตรวจสุขภาพของผู้ปฏิบัติงาน / - ผลการตรวจสุขภาพตามความเสี่ยง
22) แหล่งท่องเที่ยวและทัศนียภาพ	<ul style="list-style-type: none"> - ศึกษาข้อมูลทางนโยบายและแผนในการเดินทางทางบก ระบบขนส่งและโครงข่ายเชื่อมโยงในอนาคตในพื้นที่ศึกษา - ศึกษาแผนส่งเสริมการท่องเที่ยวในบริเวณพื้นที่ศึกษา
23) แหล่งโบราณคดีและประวัติศาสตร์	<ul style="list-style-type: none"> - รวบรวมข้อมูล การศึกษาและตรวจสอบสถานที่สำคัญ แหล่งโบราณคดีและประวัติศาสตร์ ทั้งที่อยู่บนดินและใต้ดินบริเวณพื้นที่โครงการ ประวัติความสำคัญและความเป็นมาของสถานที่สำคัญ แหล่งโบราณคดีและประวัติศาสตร์ และแนวทางการอนุรักษ์จากกรมศิลปากร และเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.6.4 การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมได้ประเมินผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อทรัพยากรสิ่งแวดล้อมและคุณค่าต่างๆ ในพื้นที่ศึกษา ทั้งทางบวกและทางลบ ผลกระทบหลักและผลกระทบรองทั้งในระยะสั้นและระยะยาวเพื่อให้ทราบลักษณะและความรุนแรงของผลกระทบ ตลอดจนเปรียบเทียบผลกระทบที่เกิดขึ้นในกรณีที่มีโครงการและไม่มีโครงการทั้งในระยะก่อสร้างและระยะดำเนินการโดยใช้เครื่องมือและเหตุผลทางด้านวิชาการที่เป็นที่ยอมรับในการคาดคะเนและประเมินผลกระทบ ซึ่งในบางประเด็นต้องใช้แบบจำลองทางคณิตศาสตร์ (Mathematical Model) ในการทำนายผล เพื่อพิจารณากำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมเหล่านั้นและมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม

1.6.5 การประเมินผลกระทบทางสุขภาพ

การประเมินผลกระทบทางสุขภาพ ให้ความสำคัญกับการคาดการณ์การเกิดผลกระทบต่อสถานะสุขภาพ อันเนื่องมาจากการดำเนินโครงการ โดยพิจารณาเชื่อมโยงกับรายละเอียดของโครงการและข้อมูลสภาพแวดล้อม ในปัจจุบันของพื้นที่ศึกษา สำหรับขอบเขตการประเมินผลกระทบสุขภาพพิจารณาตามปัจจัยกำหนดสุขภาพ ทั้งด้านสิ่งแวดล้อมและด้านสังคมได้นำมาพิจารณาาร่วมด้วย ขอบเขตของการคาดการณ์พิจารณาว่ากิจกรรม ของการพัฒนาอาจมีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงปัจจัยกำหนดสุขภาพของคนในชุมชนที่อยู่ในพื้นที่รอบโครงการฯ ส่วนขอบเขตการศึกษาผลกระทบทางด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยครอบคลุมพนักงานที่ปฏิบัติงานในโครงการ โดยเริ่มจากการคัดกรองโครงการ (Screening) และการกำหนดขอบเขตการศึกษา (Scoping) ภายใต้ขอบเขตข้อมูล ทุติยภูมิต่างๆ และข้อมูลพื้นฐานที่มีอยู่เดิมก่อนเกิดโครงการนี้ จากนั้นจึงใช้หลักการประเมินความเสี่ยงทางสุขภาพ (Health Risk Assessment) เพื่อคาดการณ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบและความเป็นไปได้ของการเกิดผลกระทบดังกล่าว ผลของการประเมินระดับผลกระทบนำไปสู่การกำหนดมาตรการเพื่อป้องกันและแก้ไขผลกระทบ ให้ได้มากที่สุดรวมทั้งมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบฯ

การประเมินความเสี่ยงเชิงปริมาณใช้ข้อมูลการระดมผลสารทางอากาศในการประเมินการแพร่กระจายของสาร การประเมินปริมาณการรับสารและการตอบสนอง และการประเมินระดับ/ลักษณะความเสี่ยงเพื่อคาดการณ์ขนาดของ ผลกระทบทางสุขภาพ โดยแบ่งออกเป็นความเสี่ยงต่อการเกิดมะเร็ง และความเสี่ยงที่ก่อให้เกิดโรคอื่นที่ไม่ใช่มะเร็ง ส่วนการประเมินความเสี่ยงเชิงคุณภาพเป็นการประเมินระดับของผลกระทบซึ่งพิจารณาจากโอกาสของการเกิด (Likelihood) และผลที่เกิดตามมา (Consequences) ซึ่งระดับของโอกาสการเกิดผลกระทบพิจารณา จากความน่าจะเป็นของการเกิดเหตุการณ์นั้นๆ และความเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านสุขภาพ ส่วนระดับความรุนแรง ของผลที่เกิดตามมาพิจารณาจากประเด็นหลักของประชากรกลุ่มเสี่ยง (Risk Group) โดยพิจารณาจากความอ่อนแอ/ ความไวต่อการได้รับผลกระทบอันเนื่องจากปัจจัยของระบบภูมิคุ้มกัน การพัฒนาของระบบสรีระในร่างกาย และ ความสูญเสียที่เกิดตามมา (Loss and Damage) โดยพิจารณาจากอัตราป่วย/อัตราป่วยตาย จำนวนการบาดเจ็บและ ความรุนแรงของการบาดเจ็บความเสียหายทางกายภาพ เช่น จำนวนและระดับของความเสียหายที่เกิดขึ้นกับระบบ สาธารณูปโภค ความต้องการดูแลในภาวะฉุกเฉิน ความปลอดภัยในชุมชน และผลกระทบต่ออนามัยสิ่งแวดล้อม ในชุมชน สมรรถนะของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานสาธารณสุขในพื้นที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

1.6.6 การเสนอมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ

ที่ปรึกษาได้พิจารณาเสนอมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของโครงการ โดยมีแนวทางดังนี้

1) ศึกษาทบทวนมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบที่โครงการดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน และนำไป พิจารณาประกอบกับการกำหนดมาตรการฯ ของโครงการทั้งระยะก่อสร้างและระยะดำเนินการ ซึ่งมาตรการที่จะเสนอ รวมถึงมาตรการที่ควรเพิ่มเติมหรือปรับปรุง

2) เสนอแนะมาตรการและวิธีการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพที่มีความเหมาะสม กับลักษณะและความรุนแรงของผลกระทบ และมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติในแต่ละประเด็นทั้งด้านสิ่งแวดล้อมและ

สุขภาพที่คาดว่าจะเกิดผลกระทบและมีการเปลี่ยนแปลงเกินกว่าค่ามาตรฐานที่กำหนดทั้งในระยะก่อสร้างและระยะดำเนินการ โดยได้ระบุรายละเอียดของมาตรการที่ชัดเจนพร้อมทั้งงบประมาณดำเนินการตามมาตรการที่เสนอนอกจากนี้ หากมีบางประเด็นที่คาดว่าจะอาจเกิดผลกระทบที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงก็ได้เสนอมาตรการชดเชยความเสียหายที่เกิดขึ้นไว้ในการศึกษา ขณะเดียวกันหากพบว่าบางประเด็นอาจมีผลกระทบในระดับต่ำมากแต่หากสามารถเสนอแนวทางการปรับปรุงหรือส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพโดยรอบโครงการให้ดีขึ้นกว่าเดิมก็ได้นำเสนอแนวทางและมาตรการดังกล่าวไว้เพื่อประโยชน์กับโครงการและผู้มีส่วนได้เสียในอนาคต

1.6.7 การเสนอมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ

ที่ปรึกษาได้เสนอมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพทั้งในระยะก่อสร้างและระยะดำเนินโครงการเพื่อตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมและสถานะทางสุขภาพและตรวจสอบประสิทธิภาพของตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบฯ ที่เสนอให้กองทัพเรือ (ทร.) และ สกพอ. ร่วมกันเป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบในการดำเนินโครงการฯ ซึ่งมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบฯ เหล่านี้จะใช้เป็นข้อมูลในการเฝ้าระวังผลกระทบฯ ที่คาดว่าจะเกิดจากโครงการ และใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการดำเนินโครงการและปรับปรุงมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของโครงการในอนาคตให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

1.6.8 การรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชน

กิจกรรมการรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนของโครงการ ได้ดำเนินการตามแนวทางที่ระบุไว้ในแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) (8 มกราคม พ.ศ. 2562) โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังต่อไปนี้

- 1) การระบุกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย
- 2) การจัดลำดับความสำคัญของผู้มีส่วนได้เสีย
- 3) การเข้าพื้นที่โครงการเพื่อเตรียมการก่อนการรับฟังความคิดเห็น
  - การพบปะเพื่อให้ข้อมูลเบื้องต้นและปรึกษาหารือ
  - การลงพื้นที่เพื่อให้ข้อมูลกับประชาชน
- 4) การดำเนินการตามกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน
  - การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ครั้งที่ 1 : กระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียในการกำหนดขอบเขตและแนวทางการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ
  - การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ครั้งที่ 2 : กระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียในขั้นตอนการประเมินและจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมฯ
    - การสำรวจข้อมูลและความคิดเห็นด้วยแบบสอบถาม
    - การสัมภาษณ์เชิงลึก
    - การประชุมกลุ่มย่อย/การสนทนากลุ่ม

- การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ครั้งที่ 3 : กระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียในการทบทวนร่างรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมฯ มาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ

1.6.9 การประชาสัมพันธ์

การประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของโครงการ เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่ใช้สร้างการรับรู้และเข้าใจแก่กลุ่มเป้าหมายและสาธารณชน จึงได้มีการดำเนินงานสื่อสารประชาสัมพันธ์หลากหลายรูปแบบทั้งการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสาธารณะต่างๆ อาทิ โทรทัศน์ วิทยุ สิ่งพิมพ์เพื่อสร้างความรับรู้เข้าใจในวงกว้าง การประชาสัมพันธ์ด้วยโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์ แผ่นพับ บอร์ดนิทรรศการ และเว็บไซต์ เพื่อการเข้าถึงข้อมูลและมีการตอบรับได้อย่างรวดเร็ว การอาศัยแนวร่วมสื่อสารมวลชนในพื้นที่โครงการ เพื่อประสานและร่วมกันกำหนดแนวทางและกลยุทธ์ที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ การจัดทำแผนประชาสัมพันธ์ทั่วไปและแผนฉุกเฉิน แผนการใช้สื่อประชาสัมพันธ์และการจัดทำแผนสนับสนุนสร้างความสัมพันธ์กับสื่อมวลชน ตลอดจนการประเมินผลการดำเนินงานด้านการมีส่วนร่วมและการประชาสัมพันธ์ของโครงการเพื่อนำไปสู่การสื่อสารสาธารณะเชิงรุกและการกำหนดรูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนได้อย่างเหมาะสม

1.6.10 การชดเชยผลกระทบด้านเสียง

ที่ปรึกษาได้จัดทำแผนการชดเชยผลกระทบด้านเสียงโดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1) รวบรวมข้อมูลและทบทวนแผนการชดเชยผลกระทบด้านเสียงของสนามบินนานาชาติอุตะเถา ทั้งการดำเนินการที่ผ่านมาและแผนที่จะดำเนินการในปัจจุบัน

2) ดำเนินการสำรวจจำนวนและลักษณะบ้าน อาคาร และสิ่งปลูกสร้าง (Housing Survey) ที่เพิ่มขึ้นในพื้นที่ที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบด้านเสียง จากกรณีการเปิดดำเนินการทางวิ่งเส้นที่ 2 (อ้างอิงแผนที่เส้นเท่าระดับเสียงกรณีเปิดใช้งานทางวิ่งเส้นที่ 2 ของโครงการ) ตั้งแต่ NEF 30-40 และ NEF > 40 ซึ่งเพิ่มขึ้นจากการสำรวจสำหรับชดเชยด้านเสียงในปัจจุบัน (อ้างอิงแผนที่เส้นเท่าระดับเสียง กรณีเปิดใช้งานทางวิ่งเส้นที่ 1 และ 2) เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการจัดทำแผนการชดเชยผลกระทบด้านเสียง

3) จัดทำแผนการชดเชยผลกระทบด้านเสียง ประกอบด้วย แผนที่เส้นเท่าระดับเสียงบนภาพถ่ายทางอากาศ มาตรฐาน 1:4,000 หรือที่มีความละเอียดมากกว่า แสดงพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบในระดับต่างๆ ตามสถานการณ์การบินต่างๆ และการสำรวจอาคารสิ่งปลูกสร้างในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบระดับต่างๆ ที่แสดงข้อมูลจำนวนอาคาร รายชื่อเจ้าของบ้าน บ้านเลขที่ ลักษณะอาคารบ้านเรือนที่อยู่อาศัย ปีที่ ปลูกสร้างอาคาร และสถานที่อ่อนไหวต่อผลกระทบด้านเสียง โดยทุกอาคารจะแสดงค่าพิกัด UTM ข้อมูลผลการศึกษาก็จะแสดงในรูปแบบตารางแผนที่ ภาพถ่ายทางอากาศ พร้อมทั้ง Digital File ในรูปแบบที่เหมาะสมต่อการใช้งานในระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ ตลอดจนงบประมาณค่าชดเชยและแผนการชดเชยที่มีรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินงาน

1.6.11 การจัดทำแผนปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ

ที่ปรึกษาได้พิจารณานำมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพและมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบฯ มาจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของโครงการในระยะก่อสร้างและระยะดำเนินการ รวมทั้งได้พิจารณานำมาตรการด้านการประชาสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมของประชาชนมากำหนดเป็นแผนปฏิบัติการฯ ด้วย ตามความเหมาะสม โดยในแผนปฏิบัติการฯ ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ พื้นที่ดำเนินการ วิธีการดำเนินงาน ระยะเวลาดำเนินงาน หน่วยงานรับผิดชอบ ในการจัดทำและบริหารแผนงาน รวมทั้งงบประมาณสำหรับดำเนินการ เพื่อให้หน่วยงานรับผิดชอบ สามารถดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการได้บรรลุผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพ

1.7 เนื้อหาในร่างรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ (Draft EHIA Report)

ร่างรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ (Draft EHIA Report) ของโครงการฯ ประกอบด้วย ผลการศึกษาในประเด็นต่างๆ ที่ครบถ้วน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียต่อร่างรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของโครงการฯ โดยเนื้อหาของร่างรายงานประกอบด้วย 7 บท ดังนี้

บทที่ 1 บทนำ : ประกอบด้วย ความเป็นมาและความจำเป็นของโครงการ วัตถุประสงค์ของการจัดทำรายงานแนวทางการศึกษาและจัดทำรายงาน ขอบเขตพื้นที่ศึกษา ขั้นตอนและขอบเขตการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ และเนื้อหาในร่างรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ (Draft EHIA Report)

บทที่ 2 รายละเอียดโครงการ : ประกอบด้วย ที่ตั้งและพื้นที่ศึกษาของโครงการ เขตปลอดภัยทางเดินอากาศ แผนงานในการดำเนินการพัฒนาสนามบินนานาชาติอุตะเกา การคาดการณ์ปริมาณการจราจรทางอากาศในอนาคต ความสอดคล้องของแผนพัฒนาท่าอากาศยานกับนโยบายและยุทธศาสตร์ที่สำคัญ การพิจารณาทางเลือกของโครงการ การดำเนินงานของสนามบินนานาชาติอุตะเกาในปัจจุบัน การพัฒนาทางวิ่งและทางขับที่ 2 และองค์ประกอบอื่นๆ ในพื้นที่เขตส่งเสริมเมืองการบินภาคตะวันออก รายละเอียดกิจกรรมการก่อสร้างทางวิ่งและทางขับที่ 2 การขนส่งวัสดุ อุปกรณ์และคนงานก่อสร้าง แผนการดำเนินงานโครงการ อาชีวอนามัยและความปลอดภัย ข้อกำหนดและเงื่อนไขด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยสำหรับผู้รับเหมา แผนปฏิบัติการฉุกเฉิน และแผนรับเรื่องร้องเรียน

บทที่ 3 สภาพแวดล้อมปัจจุบัน : ประกอบด้วย ขอบเขตพื้นที่ศึกษา ประเด็นสิ่งแวดล้อม พื้นที่อ่อนไหวต่อผลกระทบสิ่งแวดล้อม ผลการศึกษาสภาพแวดล้อมปัจจุบัน ทั้งด้านทรัพยากรสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมทางชีวภาพ คุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์ และคุณค่าต่อคุณภาพชีวิต

บทที่ 4 การมีส่วนร่วมของประชาชนและการประชาสัมพันธ์โครงการ : ประกอบด้วย ผลการดำเนินงานด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนและการประชาสัมพันธ์ รวมทั้งบททวนการบริหารจัดการกองทุนดูแลผลกระทบจากสนามบินนานาชาติอุตะเกา

บทที่ 5 การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม : ประกอบด้วย ผลการศึกษาและประเมินผลกระทบด้านทรัพยากรสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมทางชีวภาพ คุณค่าต่อการใช้ประโยชน์ของมนุษย์ และคุณค่าต่อคุณภาพชีวิต

บทที่ 6 การประเมินผลกระทบทางสุขภาพ : ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการศึกษา การคัดกรองโครงการ (Screening) การกำหนดขอบเขตการศึกษา (Scoping) ข้อมูลพื้นฐานด้านสาธารณสุข อาชีวอนามัยและความปลอดภัย และการประเมินผลกระทบ

บทที่ 7 มาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบ และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม และสุขภาพ

ร่าง